

Де було спрямовано знищення, як розбомблена в Маріуполі дитяча бібліотека стала "Бібліотекою у валізі"

▶ НАЖИВО

Юлія Слабінська

4 червня 2023, 20:15

Директорка Донецької обласної дитячої бібліотеки Юлія Василенко. Фото: Суспільне Донбас

Під час бомбардувань Маріуполя російська армія повністю знищила будівлю Донецької обласної дитячої бібліотеки. У Маріуполі обласна бібліотека для дітей працювала з 2018 року, де відновила свою роботу після окупації Донецька у 2014 році. Наразі вона знаходиться у Білій Церкві Київської області і працює онлайн. Тут бібліотека, що втратила 50 тисяч книжок, розпочала проєкт "Бібліотека у валізі". Вже назбирали дві тисячі нових книжок від благодійників. Якими були перші тижні війни у Маріуполі і як після другої окупації працюють бібліотекарі — Суспільному Донбас розказала директорка дитячої бібліотеки Юлія Василенко.

"Все втрачено, на жаль. Я як людину оплакувала бібліотеку, скільки вкладено життя та любові, і так хотілося зробити щось таке, щоб все було таким добрим, щоб було таким корисним особливо для дітей для батьків".

Маріупольська дитяча бібліотека вже вдруге відновлюється з нуля. Дев'ять років тому у 2014-му через окупацію Донецька заклад перемістили до Маріуполя. Тоді, розповідає Юлія Василенко, розпочати роботу вдалося не відразу. Документи бібліотеки лишились на окупованій території (разом із керівником), книг і колективу не було.

"До 2014 року нас області функціонували три обласні бібліотеки, вони всі були в Донецьку, як повинно було бути. Але події 2014 року зробили так, що ми лишилися всіх трьох бібліотек, Донеччина підконтрольній українській владі я маю на увазі, і бібліотеки зі своїм керівництвом залишилися там, і керівник не поїхав з документами. Якщо брати сукупність фондів всіх трьох бібліотек, то можна казати про близько мільйона примірників".

"Це було спрямоване знищення бібліотеки". Як розбомблена в Маріуполі дитя...

Майже п'ять років не вдавалося відкрити заклад на підконтрольній українській владі території. Та з 2018-го бібліотека починає працювати, отримує приміщення, починають надходити книги. Директорка каже: заклад був сучасний.

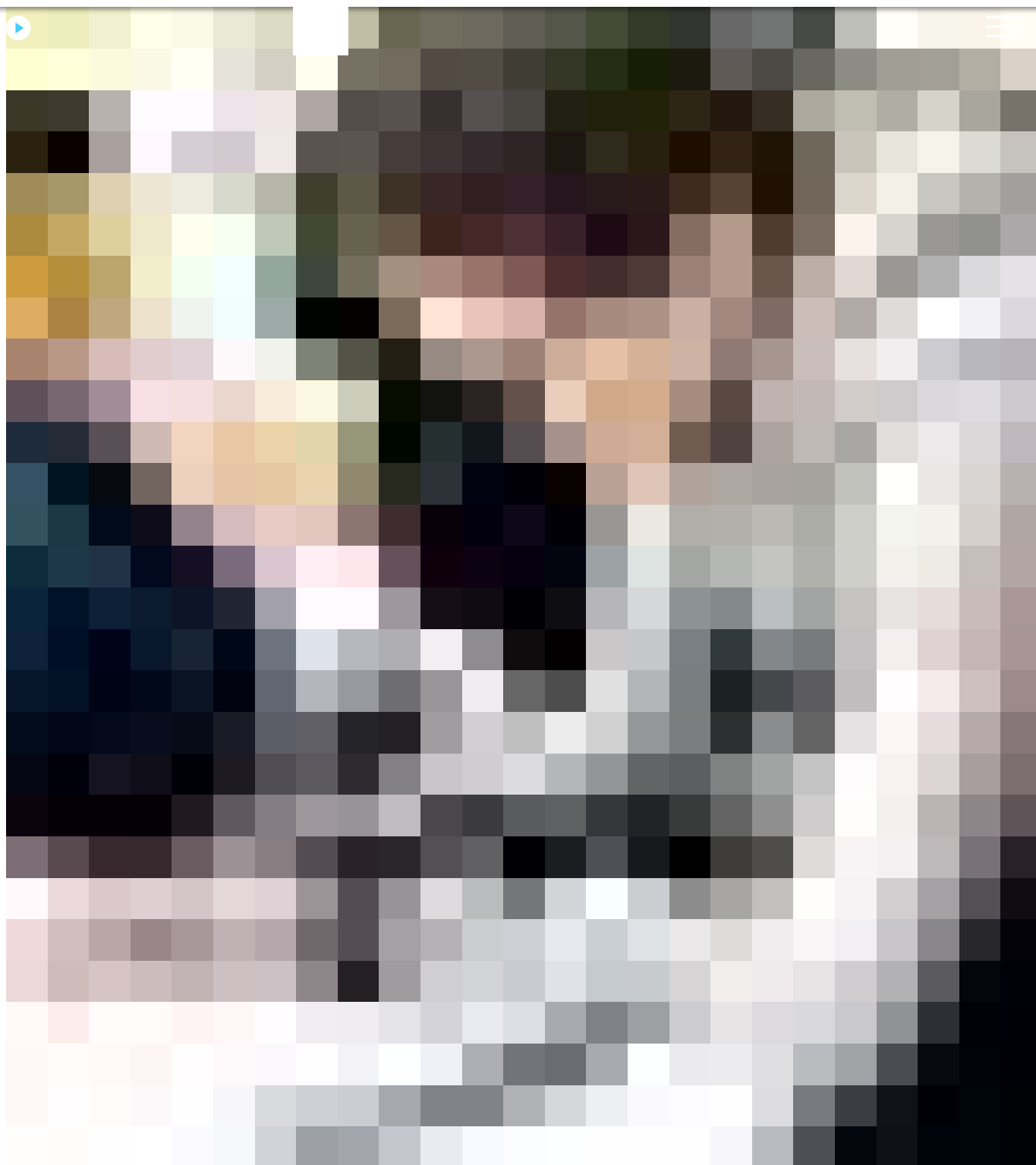
"До нас одразу поїхали книжки із українського інституту книги, з резервних фондів. Це була виключно україномовна література, українські письменники

перекладом".

Директорка перераховує все, що працювало у її бібліотеці: молодіжний клуб та батьківський клуб, вісімнадцять різних студій — від творчих до наукових, приладдя для яких купували за грантові кошти:

"В нас живих читачів, як ми кажемо, які приходили до бібліотеки, в нас було близько 10 тисяч. Але в нас ще були віртуальні користувачі, бо ми створили свій сайт, і через цей сайт люди також користувалися нашими виданнями".

В бібліотеці були не тільки літературні студії, також працював науковий клуб. Фото: Донецька обласна дитяча бібліотека/Facebook

Колекцію книжок Юлія обирала дуже ретельно. Каже, бібліотека тоді вже втратила головну цінність — архів, тому хотіла створити нову добірку.

"Були колекційні видання, тому що вони дуже дорогі, або це ручна робота і особливий папір і оформлення, і таке інше. В нас на силу певних обставин

«Тому я вважала що деякі такі дорогартісних книжок, що їх немає в інших бібліотеках, в нас мають бути».

24 лютого 2022 року, повномасштабна війна — і все повторюється.

"Я виїхала без документів, я їх сховала, але їхати нам з ними заборонили, щоб не знайшли коли були перевірки", — розповідає директорка.

Війна і бібліотека в Маріуполі

В перший день повномасштабного вторгнення Юлія, каже, у велику війну не вірила:

"Перші дня ми займалися тим, що ховали техніку. Деякий час навіть бібліотека була під охороною. З кожним днем накочував справжній страх. Коли тільки починалось, було враження що це поряд, а насправді це (обстріли — ред.) не було поряд, нам тільки так здавалося. А от коли вже було поряд, відчули просто всіма клітинами своїх організмів".

Я особисто такий страх відчула, я навіть не вважала що таке відчуття може бути. Ми знаходилися між двох вогнів. До цього ще доєдналися обстріли літаків, бомбардування, артилерія, і тому я вважаю великим даром і чудом що ми залишилися живі".

Про руйнування бібліотеки, яку так ретельно відбудовувала після Донецьку, директорка дізналась вже, коли виїхала з міста.

Зруйноване приміщення бібліотеки. Фото: Донецька обласна дитяча бібліотека/Facebook

"Наприкінці березня чи на початку квітня, ми не розуміємо яка це було, було пряме влучання. Постраждала тільки бібліотека і квартири поряд. Тобто це було спрямоване знищення бібліотеки. Чи може хтось із колаборантів доповів, що там були хлопці (військові — ред.), але їх там не було, на щастя. Я сподіваюся, що вони живими та неушкодженими добиралися до "Азовсталі" і зараз теж живі", — каже Юлія.

"Бібліотека у валізі" і дві тисячі книжок

Маріупольська обласна дитяча бібліотека втратила щонайменше 50 тисяч книжок. Коли директорка трохи оговталась від виїзду з окупації та знайшла прихисток у Білій Церкві на Київщині, вона стала до роботи і вигадала новий проєкт — який має відновити її бібліотеку.

"Я собі думаю, як ми повернемося і залишимося без книжок. Я повернусь додому, з чим я буду. Я ж пам'ятаю, скільки в мене пішло часу поки не склали списки, скільки часу, що потім тендерної процедури. В Маріуполі в

Фото: Суспільне Донбас

Назвала проєкт "Бібліотеки у валізі". Одними з перших, каже Юлія Василенко, відгукнулися колеги з Донеччини, з Костянтинівського району, надіслали перші 100 книжок. Далі допомогу почала надходити з різних регіонів — і від бібліотек, і від авторів.

"Зараз у нас можу казати, що вже близько двох тисяч примірників — це насправді дуже багато. Кожна книга особлива, я можу розповісти історію про кожну книгу, як вона прийшла із якими серцем вона була передана. Це особливий фонд, унікальний фонд і такого вже точно ні в кого не буде".

ЧИТАТИ ЩЕ

"Люди книжками розпалювали багаття". Маріупольської бібліотеки ім. Короленка відновлюється в евакуації